

**‘AQĪDAH MASYARAKAT ORANG ASLI DI
PULAU INDAH: KAJIAN KRITIKAN
BERDASARKAN AL-QURAN DAN AL-SUNNAH**

AIDA BINTI AHMAD

Sarjana Usuluddin

Kulliyyah Usuluddin dan Sains Al-Quran

**UNIVERSITI ISLAM ANTARABANGSA SULTAN
ABDUL HALIM MU'ADZAM SHAH
(UniSHAMS)**

2022/1444H

**‘AQĪDAH MASYARAKAT ORANG ASLI DI
PULAU INDAH: KAJIAN KRITIKAN
BERDASARKAN AL-QURAN DAN AL-SUNNAH**

**AIDA BINTI AHMAD
M1620356M02**

**Disertasi Diserahkan kepada
Universiti Islam Antarabangsa Sultan Abdul Halim
Mu’adzam Shah (UniSHAMS),
Sebagai Memenuhi Keperluan
Sarjana Usuluddin**

PERAKUAN

Saya, Aida binti Ahmad mengesahkan bahawa, kajian Sarjana saya bertajuk: *'Aqīdah* Masyarakat Orang Asli Di Pulau Indah: Kajian Kritikan Berdasarkan Al-Quran dan Al-Sunnah, (45,864 perkataan dan 145 muka surat), Saya membaca dan memahami Peraturan dan Undang-Undang Universiti Islam Antarabangsa Sultan Abdul Halim Mu'adzam Shah (UniSHAMS) mengenai plagiat. Saya mengesahkan bahawa semua bahan yang dipersembahkan merupakan hasil kerja saya sendiri. Saya juga mengesahkan sebarang petikan atau penulisan daripada yang sudah diterbitkan atau belum diterbitkan telah diperakui sewajarnya.

Tandatangan :.....

No. Matrik : M1620356M02

Tarikh : 1444H/ 2022

PENGHARGAAN

Segala pujian bagi Allah Yang Maha Agung, pada-Nya diserahkan segala ketentuan, Tuhan Yang Maha Pengasih lagi Maha Penyayang, tak terhitung nikmat pemberian-Nya, selawat dan salam buat junjungan terpuji Rasulullah SAW penghujung bagi seluruh para nabi, kaum keluarga Baginda, para sahabat Baginda, dan seluruh mukmin dan mukminat.

Setinggi-tinggi kesyukuran dirafa'kan selayaknya hanya buat Allah SWT Yang Maha Esa atas kurniaan-Nya yang tak terhingga memberi peluang dan petunjuk kepada saya untuk menyiapkan disertasi bagi memenuhi keperluan Sarjana Usuluddin ini.

Pertama sekali, saya ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan dan ucapan terima kasih kepada Ustazah Khadijah binti Kamaruddin merangkap penyelia disertasi saya kerana telah memberikan bimbingan dan tunjuk ajar serta cadangan. Tidak dilupakan juga kepada bekas penyelia saya Dr. Ustazah Norazlina binti Zakaria yang juga banyak membantu saya dalam menyiapkan disertasi ini. Segala pengorbanan dan pengertian kalian tidak dapat dibalas dengan apa jua bandingan di dunia.

Seterusnya, terima kasih diucapkan kepada pihak Yayasan Nusrah yang membawa kami ke Perkampungan Orang Asli di Pulau Indah, juga terima kasih kepada penggerak Orang Asli dan juga beberapa orang responden yang sudi meluangkan masa dan memberi kerjasama yang baik dalam proses menyiapkan disertasi ini.

Akhir sekali, jutaan terima kasih dikalungkan buat emak dan ayah yang sentiasa mendoakan kejayaan anaknya dari kejauhan. Suami tercinta yang banyak membantu dan memahami situasi saya ketika menyiapkan disertasi ini. Allah jualah tempat pergantungan dan Dialah selayaknya membalas jasa kalian.

Wassalam.

ABSTRAK

Kajian ini adalah bertujuan mengkaji tentang *'aqīdah* yang masih dipercayai oleh masyarakat Orang Asli di Pulau Indah Selangor. Masyarakat Orang Asli di Semenanjung Malaysia merupakan masyarakat peribumi minoriti negara ini yang majoritinya masih mengamalkan cara hidup tradisional. Pendedahan berkaitan masyarakat Orang Asli masih kurang diketengahkan. Justeru itu, kajian berkaitan Orang Asli perlu dijalankan terutamanya di Pulau Indah. Objektif kajian ini adalah untuk mengenalpasti *'aqīdah* dan kepercayaan Orang Asli amnya di dalam Malaysia dan luar negara serta secara khususnya Orang Asli di Pulau Indah. Kajian ini juga mengkaji *'aqīdah* Orang Asli berdasarkan al-Quran dan al-Sunnah. Kajian ini menggunakan kaedah kualitatif yang menggabungkan kaedah pengumpulan maklumat melalui sumber perpustakaan dan temu bual. Sesi temu bual dan pemerhatian dilaksanakan dengan bantuan pihak *Non-Governmental Organizations* (NGO) terhadap Orang Asli. Dapatan kajian menunjukkan bahawa kepercayaan Orang Asli Pulau Indah berpegang kepada tradisi nenek moyang mereka yang terdahulu seperti kepercayaan animisme yang bertentangan dengan al-Quran dan al-Sunnah. Kajian ini dapat dijadikan rujukan kepada penyelidik yang ingin mengkaji pegangan dan budaya masyarakat Orang Asli Pulau Indah dan juga menjadi rujukan kepada para pendakwah dan *Non-Governmental Organizations* (NGO) dalam menjalankan aktiviti dakwah kepada masyarakat Orang Asli.

ABSTRACT

This research study deals with the belief of the Orang Asli community in Pulau Indah Selangor. The Orang Asli community in Peninsular Malaysia is the country's indigenous minority whereby, the majority of which still practice a traditional way of life. The study in relating Orang Asli community is still not highlighted. Therefore, the study on this field must be conducted, especially in Pulau Indah. The focus of this research is to determine the 'aqīdah and beliefs of the Orang Asli generally in Malaysia and overseas, especially the Orang Asli in Pulau Indah. This study also examine the 'aqīdah of the Orang Asli based on the Qur'an and Sunnah. The study uses qualitative methods that combine information collection methods through library sources and interviews. Interviews and observations of the Orang Asli sessions were completed with the help of Non-Governmental Organizations (NGOs). The findings of the study show that the beliefs of the Orang Asli in Pulau Indah adhere to the traditions of their previous ancestors such as animism which are contrary to the Qur'an and Sunnah. This study can be used as a reference for researchers who want to study the beliefs and culture of the Orang Asli community of Pulau Indah and also as a reference for preachers and Non-Governmental Organizations (NGOs) in carrying out da'wah among the Orang Asli community.

ISI KANDUNGAN

PERAKUAN KERJA DISERTASI.....	ii
PERAKUAN.....	iii
PENGHARGAAN.....	iv
ABSTRAK.....	v
ABSTRACT.....	v
ISI KANDUNGAN.....	vvi
SENARAI JADUAL.....	x
SENARAI TRANSLITERASI.....	xii
SENARAI LAMPIRAN.....	xiii
SENARAI SINGKATAN.....	xiv
BAB 1 PENGENALAN.....	1
1.1 Latar Belakang Kajian	1
1.2 Penyata Masalah	2
1.3 Persoalan Kajian	3
1.4 Objektif Kajian	3
1.5 Skop Kajian	4
1.6 Kepentingan Kajian	4
1.7 Batasan Kajian	5
1.8 Definisi Istilah	5
1.8.1 Definisi ' <i>Aqīdah</i>	5
1.8.2 Definisi Orang Asli.....	7
1.9 Metodologi Kajian	7
1.9.1 Reka Bentuk Kajian.....	8
1.9.1.1 Kajian Perpustakaan.....	8
1.9.1.2 Temu Bual.....	9
1.9.2 Pemilihan Lokasi Kajian.....	10
1.9.3 Populasi Dan Sampel Kajian.....	10
1.9.4 Pengumpulan Data.....	11
1.9.5 Analisis Data.....	12
1.10 Sorotan Literatur	12
1.11 Kesimpulan	15
BAB 2 '<i>AQĪDAH</i> ORANG ASLI DI DUNIA.....	17
2.1 Kepercayaan Kepada Tuhan	17
2.1.1 Orang Asli Kanada.....	17
2.1.2 Orang Asli Amerika.....	18

2.1.3	Orang Asli Malaysia	21
2.1.4	Orang Asli Indonesia.....	23
2.1.5	Kesimpulan	25
2.2	Kepercayaan Kepada Perkara-Perkara Ghaib	25
2.3	Kepercayaan Tentang Kehidupan Selepas Mati	29
2.4	Kepercayaan Kepada Tokoh Suci	31
2.5	Kepercayaan Kepada Kitab Suci	33
2.6	Kepercayaan Kepada Kuasa Alam	34
BAB 3 'AQĪDAH ORANG ASLI PULAU INDAH.....		37
3.1	Maklumat Demografi Orang Asli Pulau Indah	37
3.1.1	Kedudukan Geografi	37
3.1.2	Suku Kaum Mah Meri.....	38
3.1.3	Sejarah Penempatan	39
3.1.4	Penduduk.....	40
3.1.5	Aktiviti Ekonomi.....	41
3.1.6	Struktur Masyarakat.....	42
3.1.6.1	Tok Batin.....	43
3.1.6.2	Jenaang.....	43
3.1.6.3	Penghulu.....	44
3.1.6.4	Juru Kerah	44
3.1.6.5	Penggawa	44
3.2	' <i>Aqidah</i>	45
3.2.1	Ketuhanan	45
3.2.2	Monoteisme.....	45
3.2.3	Politeisme.....	48
3.2.4	Animisme	51
3.3	Perantara Moyang	55
3.4	Dosa Dan Pengampunan	59
3.4.1	Konsep Benar Dan Salah	60
3.4.2	Pembalasan Dan Pembebasan Diri.....	62
3.5	Kehidupan Selepas Mati	63
3.6	Kosmologi	66
3.6.1	Kuasa Besar.....	66
3.6.2	Hantu	66
3.6.3	Roh	68
3.6.3.1	Roh Baik.....	68
3.6.3.2	Roh Jahat.....	69

3.6.4	Haiwan Dan Tumbuhan	71
3.6.5	Cakerawala.....	72
3.7	Perkara Suci	73
3.7.1	Kitab Suci.....	73
3.7.2	Patung.....	73
3.7.3	Daun Dandan.....	75
3.7.4	Sanggar.....	76
3.7.5	Makanan Sembahan	78
3.7.6	Tepung.....	80
BAB 4 ‘AQĪDAH MASYARAKAT ORANG ASLI DI PULAU INDAH: KRITIKAN BERDASARKAN AL-QURAN DAN AL-SUNNAH.....		82
4.1	Pengenalan	82
4.1.1	Pengertian ‘ <i>Aqīdah</i> Dari Segi Bahasa	82
4.1.2	Pengertian ‘ <i>Aqīdah</i> Dari Sudut Istilah	82
4.1.3	Pengertian ‘ <i>Aqīdah</i> Dari Sudut Istilah Menurut Ulama’.....	83
4.1.4	Dalil Kewajipan Beriman Kepada Allah.....	84
4.1.5	Sumber Ilmu ‘ <i>Aqīdah</i>	86
4.2	Kritikan Terhadap Kepercayaan Animisme	88
4.2.1	Kritikan Terhadap Politeisme	89
4.2.2	Kritikan Terhadap Amalan Syirik.....	95
4.2.2.1	Sihir	98
4.3	Kritikan Terhadap Kepercayaan Kehidupan Selepas Mati	104
4.3.1	Alam Kubur.....	109
4.3.2	Neraca Timbangan	110
4.4	Fahaman Tentang Roh	112
4.5	Jin Dan syaitan Menurut Perspektif Islam	115
4.5.1	Sifat Jin Dan Syaitan.....	117
4.5.2	Tempat Tinggal Jin	118
4.5.3	Kelemahan Jin.....	120
BAB 5 PENUTUP		123
5.1	Rumusan Kajian	123
5.2	Cabaran Dalam Menjalankan Kajian	124
5.3	Implikasi Kajian	125
5.4	Cadangan-Cadangan	126
5.4.1	Penyelidikan Akan Datang.....	128
5.4.2	Cadangan Kepada Pihak Berkuasa.....	129
RUJUKAN		130

LAMPIRAN.....	143
----------------------	------------

SENARAI JADUAL

NO. JADUAL	TAJUK	MUKA SURAT
Jadual 1.1	Maklumat Lokasi	37
Jadual 1.2	Maklumat Koordinat Pulau Indah.....	37